

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 027446 25 Кж 2
Бањалука, 3.3.2026. године

Врховни суд Републике Српске у Посебном вијећу за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала, састављеном од судија, Обрена Бужанина предсједника вијећа, Душка Бојовића и Даниеле Миловановић чланова вијећа, уз учешће записничара Андреа Гранолић, у кривичном предмету против оптуженог В. Ђ. због продуженог кривичног дјела - Примање мита из члана 319. став 1. у вези са чланом 57. Кривичног законика Републике Српске, одлучујући о жалби Републичког јавног тужилаштва Републике Српске - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала Бањалука, изјављеној против пресуде Окружног суда у Бањалуци - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 027446 24 К 2 од 17.12.2024. године, у сједници, којој су присуствовали оптужени и његов бранилац, одржаној дана 3.3.2026. године донио је

РЈЕШЕЊЕ

Уважава се жалба Републичког јавног тужилаштва Републике Српске - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала Бањалука, укида се пресуда Окружног суда у Бањалуци - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 027446 24 К 2 од 17.12.2024. године и предмет враћа том суду на поновно суђење пред потпуно измијењеним вијећем.

Образложење

Побијаном пресудом Окружног суда у Бањалуци - Посебног одјељења за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала број 11 0 К 027446 24 К 2 од 17.12.2024. године оптужени В. Ђ. је, на основу одредбе члана 298. тачка в) Закона о кривичном поступку Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 53/12, 91/17, 66/18 и 15/21, у даљем тексту: ЗКП РС), ослобођен од оптужбе да је учинио продужено кривично дјело - Примање мита из члана 319. став 1. у вези са чланом 57. Кривичног законика Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 64/17, 15/21, 89/21 и 73/23, у даљем тексту: КЗ РС), при чему су на основу члана 100. став 1. ЗКП РС трошкови кривичног поступка пали на терет буџетских средстава.

Против побијане пресуде жалбу је благовремено изјавило Републичко јавно тужилаштво Републике Српске - Посебно одјељење за сузбијање корупције, организованог и најтежих облика привредног криминала Бањалука (у даљем тексту:

Тужилаштво), због битних повреда одредаба кривичног поступка, повреде Кривичног законика и погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи и оптужени огласи кривим за кривично дјело које му се ставља на терет и осуди у границама законом прописане казне за то дјело или да се пресуда укине и предмет врати истом суду на поновно одлучивање.

У одговору на жалбу бранилац оптуженог, адвокат Драган Толимир из Бањалуке, је предложио да се жалба одбије као неоснована и побијана пресуда потврди.

У сједници вијећа, одржаној у смислу одредбе члана 318. став 1. ЗКП РС, бранилац оптуженог је изложио одговор који је дао на жалбу Тужилаштва, остајући код навода из тог одговора, са чиме се сагласио и оптужени.

Размотривши списе, побијану пресуду и изјављену жалбу а и одговор на жалбу, у смислу одредбе члана 320. ЗКП РС, одлучено је као у изреци овог рјешења из следећих разлога.

Основано се у жалби указује да суд у побијаној пресуди није поступио по упутама из претходног рјешења овог (Врховног) суда број 11 0 К 027446 22 Кж од 25.1.2024. године којим је уважена жалба Тужилаштва и укинута ранија пресуда првостепеног суда број 11 0 К 027446 20 К од 9.11.2021. године којом је оптужени такође ослобођен од оптужбе да је учинио продужено кривично дјело – Примање мита из члана 319. став 1. у вези са чланом 57. КЗ РС, па тако да је предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

И поред јасних упута из претходног рјешења овог суда (којом је укинута ранија пресуда у истом предмету) првостепени суд је у побијаној пресуди поново приликом оцјене доказа користио записнике о испитивању свједока А. Г., Д. Ш. и С. Т. сачињене приликом њиховог испитивања у својству осумњичених за кривично дјело – Давање мита из члана 320. став 1. КЗ РС, те их упоређивао са њиховим исказима датим у истрази у својству свједока (осим исказа свједока А. Г.) у погледу предметног кривичног дјела које се ставља на терет оптуженом, а и исказима тих свједока датим на главном претресу, па је упоређивањем њихових исказа у различитим својствима извео закључак да су њихове изјаве нејасне и контрадикторне, уопште не уважавајући различит кривичноправни положај тих лица у својству свједока, у односу на статус који су имали као осумњичени, а против којих лица је (како то и произилази из списка предмета) обустављена истрага због кривичног дјела - Давање мита из члана 320. став 1. КЗ РС. Имајући у виду да се иначе на свједоке, у односу на осумњичене, у фази истраге примјењују различита процесна правила, тако да се у односу на свједоке приликом њиховог саслушања мора примијенити одредба из члана 151. став 2. ЗКП РС према којој се свједок упозорава да давање лажног исказа представља кривично дјело, на шта се не упозорава осумњичени (јер то и није прописано законом), сходно чему осумњичени у изношењу своје одбране и не мора да говори истину, као што је то у осталом и свједок Д. Ш. навела да је учинила у свом исказу из истраге у својству свједока у овом кривичном предмету а у односу на свој исказ из истраге као осумњичена да је у том исказу као осумњичена свјесно лагала да би олакшала свој кривичноправни положај, на шта је правилно и указано у предметној жалби Тужилаштва, то је закључивањем суда у побијаној пресуди да су искази тих свједока нејасни и противрјечни, поново учињена битна повреда одредаба кривичног поступка која се односи на члан 295. став 2. ЗКП РС према којем је суд дужан да савјесно

оцијени сваки доказ појединачно и у вези са осталим доказима и на основу такве оцјене да изведе закључак да ли је нека чињеница доказана. При томе треба нагласити да није спорно да је исказе тих свједока у различитим својствима, суд и могао користити у погледу оцјене кредибилности тих свједока, али не и у погледу онога што су исказали у својству свједока, изводећи неправилан закључак да су искази тих свједока нејасни и противрјечни, те на томе заснивати одлуку као у побијаној пресуди.

Како су искази које су ти свједоци дали у предметном кривичном поступку против оптуженог, како у истрази а тако и на главном претресу, сагласни и нису противрјечни у битним дијеловима у погледу радњи које се стављају на терет оптуженог, будући да су ти свједоци недвосмислено исказали да је оптужени, као професор (...), од њих тражио поклон, односно новац да би им омогућио да положи испит, произилази да суд у побијаној пресуди њихове исказе поново није правилно цијенио у њиховој укупности, доводећи их у везу са осталим доказима, како се то у предметној жалби основано и истиче. При томе је, како је то већ и било наведено у поменутом претходном рјешењу овог суда (којим је укинута ранија пресуда првостепеног суда), без утицаја што се ти свједоци, због протеча времена и нису могли сјетити тачних датума одржавања испита, а и појединих других детаља везано за уписивање оцјена у индекс, што и није од одлучујућег значаја за саму радњу извршења кривичног дјела које се ставља на терет оптуженог, будући да су ти свједоци сагласно исказали да им је оцјена у индексу уписана након писменог дијела испита, на који су (што произилази из списка предмета) и приступиле, али да им је претходно оптужени дао питања за тај испит, на којем писменом испиту свједок А. Г. и није задовољила, а да би им потом оптужени након што су му њих обје заједно купиле и предале мобилни телефон (код неспорне чињенице да им је он претходно и говорио „да се телефон даје као поклон“), и уписао пролазне оцјене (конкретно „седмице“). На другачије закључивање није од утицаја то што према Статуту универзитета студенти нису у обавези да приступају усменом дијелу испита ако су добили пролазну оцјену на писменом дијелу испита, а што у погледу свједока А. Г. неспорно и није био случај јер она и није испуњавала услове за пролазну оцјену (што је и сам оптужени навео).

Исто тако је и свједок С. Т. био досљедан у својим исказима датим у својству свједока, како у истрази а тако и на главном претресу, исказујући да је на тражење оптуженог и предао новац оптуженом у износу од 200 КМ како би положио испит из предмета „Управљање отпадом“, у погледу којег предмета и није задовољио на писменом тесту, а да би му потом оптужени, након предаје поменутог износа новца, уписао оцјену према којој је положио тај испит, а на шта је и указано у претходном рјешењу овог суда, али је и поред тога у побијаној пресуди суд поново исказ тог свједока, доводећи га у везу са исказом који је дао у својству осумњиченог, сматрао нејасним и противрјечним, тако да му и није поклатио вјеру, а за шта и није дао аргументоване разлоге.

Тиме је првостепени суд у побијаној пресуди, у погледу чињеница које су исказали наведени свједоци поново учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС, будући да су разлози суда о оцјени њихових исказа које се односе на одлучне чињенице и даље нејасни и у знатној мјери противрјечни, а на шта се у предметној жалби основано и указује.

Такође је у поступку доношења побијане пресуде првостепени суд поново учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 311. став 2. ЗКП РС, на

коју је и било указано претходним рјешењем овог суда, јер није поступио у складу са одредбом члана 150. став 1. ЗКП РС према којој се свједоци саслушавају појединачно и у одсуству других свједока, а у вези са одредбом члана 151. став 9. истог закона која се односи на суочавање свједока уколико се њихови искази не слажу у погледу важних чињеница, која повреда је учињена, како се то у жалби основано и истиче, тиме што је приликом саслушавања свједока А. Г. у судници била присутна и свједок Д. Ш., којој је суд непосредно постављао питања на околности које је претходно изнијела у свом исказу свједок А. Г., при чему су обје свједокиње и допуњавале свој раније дати исказ, па тако да у тој ситуацији и није извршио њихово потребно суочење у складу са одредбом члана 151. став 9. ЗКП РС, а што је у крајњем и било од утицаја на законито и правилно доношење побијане пресуде, имајући у виду да је њихове исказе сматрао противрјечним, иако су (како је то већ и наведено) у битним дијеловима њихови искази сагласни. У вези с тим се не може прихватити образложење првостепеног суда да се у том смислу није радило о суочавању тих свједока, већ да су оне само допуњавале свој ранији исказ па да стога и није било потребно њихово суочавање.

Поред тога је овај суд у свом ранијем рјешењу којим је укинута претходна пресуда првостепеног суда, такође указао да су нејасни разлози којим се првостепени суд руководио када је поклатио вјеру исказу свједока Е. С. датом на главном претресу, којим је негирала свој исказ дат у истрази у којем је јасно навела да је оптужени од ње захтијевао новчану накнаду од по 400 КМ по испиту, да би положила два испита која су јој преостала, а иако је тај исказ из истраге увјерљив, за разлику од њеног исказа са главног претреса у којем је наводила „да се не сјећа добро да је било тако како је навела у истрази, јер је то било давно“ и слично, па „да има проблема са памћењем и да се не може тачно сјетити“, чиме је промијенила свој исказ из истраге, додајући да признаје своју грешку када је неосновано теретила оптуженог да је од ње тражио новац за полагање преостала два испита, а истичући да због свог стања трудноће, у којем се налазила на главном претресу, „не жели да било кога терети“. Како је првостепени суд поново поклатио вјеру исказу тог свједока са главног претреса, сматрајући тај исказ искреним и увјерљивим, иако је наведени свједок свој исказ из истраге промијенио, за коју промјену и није дао увјерљиво објашњење, дајући за то неуверљиво објашњење, то су и разлози у погледу чињеница везаних за исказ тог свједока такође и даље остали нејасни и противрјечни, чиме је исто учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 311. став 1. тачка к) ЗКП РС.

С обзиром да је суд у побијаној пресуди поново учинио наведене битне повреде одредаба кривичног поступка, тиме је доведена у сумњу и правилност чињеничног утврђења на којем је заснован закључак побијане пресуде о недостатку доказа да је оптужени учинио кривично дјело које му се оптужницом ставља на терет, сходно чему је и остварен жалбени основ из члана 313. став 1. ЗКП РС који се односи на погрешно или непотпуно утврђено чињенично стање, а на шта се предметном жалбом такође оправдано указује.

Цијенећи све изнесено, како супротни наводи браниоца оптуженог из одговора на предметну жалбу нису могли утицати на другачије одлучивање, овај суд је, на основу одредбе члана 329. став 1. тачка б) ЗКП РС, уважио жалбу Тужилаштва, укинуо побијану првостепену пресуду и предмет вратио истом суду на поновно одлучивање.

Како је овај суд већ једном укинуо ранију пресуду првостепеног суда, па будући да тај суд поступајући у истом вијећу у доношењу побијане пресуде и даље није

отклонио недостатке на које је указано претходним рјешењем овог суда, наређује се, у смислу члана 329. став 2. ЗКП РС, да се нови главни претрес пред првостепеним судом одржи пред потпуно измијењеним вијећем.

У поновном поступку ће првостепени суд отклонити недостатке на које је указано овим рјешењем, те оцијенити све доказе на начин како то прописује одредба члана 295. став 2. ЗКП РС, па донијети правилну и закониту одлуку.

Записничар
Андреа Гранолић

Предсједник вијећа
Обрен Бужанин

Тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић